

J. Büdel, Die morphologischen Wirkungen des Eiszeitklimas im gletscherfreien Gebiet. Geol. Rundschau, 1944 (Klimaheft I).

J. Büdel, Die »periglazial«-morphologischen Wirkungen des Eiszeitklimas auf der ganzen Erde. Erdkunde, 7, 1953.

L. Weinberger, Über glaci-fluviatile Schotterei Mauerkirchen und deren Löss. Geologica Bavaria, 19, 1953.

K. Richter, Die stratigraphische Bewertung periglazialer Umlagerungen. Eiszeitalter u. Gegenwart, 1, 1951.

H. Poser und Hövermann, J., Untersuchungen zur pleistozänen Harzvergletscherung. Abh. Braunschweig, Wiss. Ges., 3, 1951.

A. Melik, Kraška polja Slovenije v pleistocenu, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana 1955.

S. Brodar, Prispevek k stratigrafiji kraških jam Pivške kotline, Parske golobine. Geografski vestnik, Ljubljana 1952.

S. Brodar, Betalov podmol — ponovno zatočišče ledenodobnega človeka. Proteus, letnik XI, Ljubljana 1948/49.

Ivan Gams:

RAZČLENITEV IN POTEK PLEISTOCENA

Opombe k tabeli:

Čim več znanja o pleistocenu (včasih smo ga imenovali diluvij), tem bolj se komplicira nekoč dokaj enostavna podoba 4 poledenelih in 3 medledenih dob. Koordinirati potek pleistocena, kakor so ga izsledile posamezne panoge (paleontologija, arheologija, geomorfologija odn. geologija in dr.), je doslej še vedno subjektivno delo, ki pa je še potrebno geologom. Zato objavljamo eno od tabel o sumarnem poteku pleistocena na osnovi tabele paleontologinje Marie Mottl, ki jo je objavila kot prilogo razprave »Eiszeit und eiszeitliche Fauna-Entwicklung« v »Zeitschrift für Gletscherkunde und Glaziologie«, II, zv. 2, 1953.

Kot vse podobne, je tudi ta tabela subjektivna in sporna, vendar obsega vedno bolj uveljavljajoča se moderna dognanja.

K posamenzi rubrikam pripominjam naslednje. Česovno razdelitev moramo vkljub moderni metodi določevanja starosti po C_{14} vzeti bolj za orien-

tacijsko kot za absolutno. Nakazana alpska razčlenitev pleistocena, ki se vedno bolj uveljavlja v vsej Evropi, je sporna posebno glede števila poledenitvenih sunkov v würmski dobi, med katerimi pa so bile, kot večinoma priznavajo, zelo dolge interstadialne dobe. Sporna je nadalje meja med pliocenom in preistocenom. Označujejo jo doba in sedimenti Villafranchien, h katerim avtorica tabele šteje tudi najvišje štajerske prodne terase. Mrzla kontinentalna doba, ki jo najdete v rubriki o klimi, pomeni v Srednji Evropi navadno stepno do tundrsko vegetacijo in favno, produkt hladnejše in navadno sušnejše klime glacialnih viškov. Zaradi pomanjkanja prostora je naštevanje favne po posameznih dobah, ki jo ima tabela Mottleve, opuščen. — Po starejšem znanju so si kulturne dobe sledile po kronološkem redu. Novejše naziranje, ki ga upošteva tabela, pa kaže istodobnost nekaterih kultur (n. pr. aurignacien, solutréen, magdalénien).

Časovna delitev	Alpska razčlenitev	Klima	Kulture
6.000 pred n. e.	postglazial	toplejša, humidnejša prehodna klima	mezolitik
		hladna kontinentalna	končni magdalénien
21—26.000 (5.000 l.)	würm III	kontinentalna, toda milejša mrzla kontinentalna	magdalénien solutréen pozni aurignacien
26—66.000 (40.000 l.)	interstadial 2 (flandrijska transgresija II)	hladna	magdalénien solutréen pozni aurignacien
66—74.000 (8.000 l.)	würm II	hladna kontinentalna	solutréen aggsbachien gornji aurignacien pozni levalloisien
74—110.000 (36.000 l.)	interstadial I (flandrijska transgresija I)	kontinentalnejša milejša mrzlejša	srednji aurignacien châtelperronien levalloisien VII
110—118.000 (8.000 l.)	würm I	mrzla kontinentalna (snežna odeja za 1200 m nižja, nivo Sredozem. morja —90 m)	levalloisien V—VII
			moustérien

Časovna delitev	Alpska razčlenitev		Kulture
118—139.000 (21.000 l.)	riss-würm interglazial	poslabšanje klime milejša (snežna odeja za 300 m višja, nivo Sredozemskega morja +15 m)	levalloisien III—IV stari aurignacien moustérien gornji acheuléen
139—144.000 (5.000 l.)	tirenska transgresija II	hladna do mrzla	micoquien, tayacien, clactonien III
144—183.000 (37.000 l.)		zelo mila	
183—193.000 (10.000 l.)	riss II	mrzlo kontinentalna	levalloisien I—II
193—225.000 (32.000 l.)	interstadial	milejše, vlažnejše	srednji acheuléen
225—236.000 (11.000 l.)	riss I	mrzla kontinentalna (snežna odeja za 1400 m nižja)	pozni clactonien, tayacien
236—429.000 (193.000 l.)	interglacial (mindes-riss) tirenska transgresija I)	toplo-vlažna s hladnejšimi ko- lebanji (snežna odeja za 300 m višja)	clactonien II spodnji in srednji acheuléen
429—434.000 (5.000 l.)	mindel II rimska regresija	hladno-kontinentalna (nivo Sredozem. m. —200 m)	
434—470.000 (36.000 l.)	interstadial	milejša, humidnejša	clactonien abbbevillien
470—478.000 (8.000 l.)	mindel I rimska regresija	kontinentalna	
478—543.000 (65.000 l.)	interglacial günz-mindel (sicilska transgres.)	toplo-vlažnejša toplo-sušnejša	clactonien I abbbevillien
543—550.000 (7.000 l.)	günz II regresija	poslabšanje klime	
550—585.000 (35.000 l.)	interstadial	hladnejša-sušnejša bolj topla — oceanska kot danes	abbbevillien
582—592.000 (7.000 l.)	günz I regresija	temperaturno pojevanje	
	pliocen	subtropska (na zapadu humid- nejša) topla-subtropska (delno savane)	

Vera Gams-Vidmar:

Geografski pouk in UNESCO

(Nadaljevanje)

METODE

Vprašanje metode geografskega pouka je študirala posebna skupina pod vodstvom šolske inspektorice in delegatke Velike Britanije M. G. B. Howells.

»Spoznavna metoda otroka je osnovana predvsem na funkciji fabuliranja in domišljije, metoda mladine na razumski funkciji, ki dojema 'na pogled' in v vseh smereh, kamor jo poganja radovednost, ki še ni fiksirana na določen objekt; metoda mladih ljudi na razumski funkciji, ki jo vodi porajajoči se znanstveni način.

Kot posledica tega naj bo geografija posredovana otrokom predvsem deskriptivno, mladini istočasno

opisno in pojasnjujoče, toda ne osredotočeno na pouk specialnih problemov; mladim ljudem pa pojasnjujoče in razmišljajoče. Najboljši profesor je za otroka tisti, ki zna pripovedovati, opisovati in dramtizirati, za mladino ta, ki zna odpreti oči za to, kar je veliko, lepo in razburljivo v svetu geografije, za mlade ljudi pa tisti, ki zna povzeti in formulirati geografsko znanost na jasn, precizen in shematičen način.

Ugotovilo se je, ne brez začudenja, da je metoda poučevanja ex catedra, kjer učenec samo posluša, nato se uči in memorira, kar je slišal, zapisuje in ponavlja po svojem priročniku, še precej splošna raba v geografskem pouku in to celo v nekaterih deželah, ki so sicer med najbolj naprednimi.